

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักบริหารงานกลาง โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗
ต่อ ๑๑๙๒ โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๔๔๔๐

ที่ ทส ๐๙๐๑.๕๐๑/ว ๒๕๖๕๐

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอส่งสำเนาหนังสือ

เรียน รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน

ผู้ตรวจราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน

ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖

ผู้อำนวยการกองทุกกอง

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา

ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม

ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำฯ

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

หัวหน้าศูนย์บริการประชาชน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอส่งสำเนาหนังสือมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

๑. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๔๓/ว ๔๕๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แนวปฏิบัติในการ
บันทึกรายการในระบบ GFMIS เกี่ยวกับการนำส่งเงินงบประมาณ กรณีเบิกเกินส่งคืนผ่านระบบ KTB Corporate Online

๒. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐.๒/ว ๔๕๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ประกาศ
กระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๘ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน

อนึ่ง ท่านสามารถเปิดดูและดาวน์โหลดเอกสารได้ทาง <http://finance.dnp.go.th/>
หนังสือเวียน/ฝ่ายบริหารทั่วไป_2561/

(นายเฉลิมชัย ปานพาณ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำนักการคลัง
เลขที่รับ..... ๑๖๓๙๗
วันที่รับ..... ๑๓ ต.ค. ๒๕๖๑
เวลา..... ๑๓.๕๙ น.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบ๊า และพันธุ์พิช
เลขที่รับ..... ๗๔๗๘๗
วันที่..... ๑๕ ต.ค. ๒๕๖๑
เวลา..... ๑๓.๑๐ น.

ที่ กค ๐๔๐๔.๓/ว ๔๔๙

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๑๐

๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง แนวปฏิบัติในการบันทึกรายการในระบบ GFMIS เกี่ยวกับการนำส่งเงินงบประมาณ กรณีเบิกเกินส่งคืน
ผ่านระบบ KTB Corporate Online

เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบ๊า และพันธุ์พิช

สำนักบริหารงานกลาง
เลขที่รับ... ๑๑๑๓....
วันที่... ๑๕ ต.ค. ๒๕๖๑
วันที่... ๑๕ ต.ค. ๒๕๖๑ ๑๔.๓๕

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/ว ๑๐๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ ดังนี้
สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวปฏิบัติในการบันทึกรายการในระบบ GFMIS เกี่ยวกับการนำส่งเงินงบประมาณ
กรณีเบิกเกินส่งคืนผ่านระบบ KTB Corporate Online จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการรับคืน
เงินเบิกเกินส่งคืน และเงินเหลือจ่ายปีก่อนของส่วนราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (KTB Corporate
Online) โดยวิธีปฏิบัติในระบบ GFMIS ให้ถือปฏิบัติตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด และกำหนดให้ส่วนราชการ
เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า การบันทึกรายการรับคืนเงินเบิกเกินส่งคืน และ
การบันทึกรายการล้างเบิกเกินส่งคืนรอบนำส่งในระบบ GFMIS ให้ถือปฏิบัติตามที่กรมบัญชีกลางได้กำหนดไว้แล้ว
สำหรับการนำเงินเบิกเกินส่งคืนคลังให้ดำเนินการผ่านระบบ KTB Corporate Online โดยไม่ต้องบันทึกการ
นำเงินส่งคลังในระบบ GFMIS ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติในการบันทึกรายการในระบบ GFMIS
เกี่ยวกับการนำส่งเงินงบประมาณ กรณีการเบิกเกินส่งคืนผ่านระบบ KTB Corporate Online เพื่อให้
ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้
สามารถ Download แนวปฏิบัติดังกล่าวได้ที่เว็บไซต์ www.cgd.go.th ของกรมบัญชีกลาง หัวข้อ กฎหมาย/
ระเบียบ/หนังสือเยี่ยน ภารกิจการควบคุมการเบิกจ่ายเงินแผ่นดิน

ส. สำนักการคลัง

ส. สำนักบริหารงานกลาง

ขอแสดงความนับถือ

๑๕ ต.ค. ๒๕๖๑

(นางสาวสุกัญญา จันทร์วนะ)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

(นายเกียรติณรงค์ วงศ์น้อย)

(นางสมสุข สัมฤทธิ์)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง

สำนักบริหารงานกลาง

๑๕ ต.ค. ๒๕๖๑

กองระบบการคลังภาครัฐ

กลุ่มงานกำกับและพัฒนาระบบงาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๗๘๙

โทรสาร ๐ ๒๒๗๑ ๒๑๔๕

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ฝ่ายบริหารทั่วไป เว็บ

สำเนาถูกต้อง

(นางธรมกร ลายกนก)

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

(นางสาวอัจฉรา จำปาห่อง)

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

๑๕ ต.ค. ๒๕๖๑

สำนักบริหารงานคลัง
เลขที่รับ..... ๔๔๘๘
วันที่ ๑๙ ส. ต.ค. ๒๕๖๑
เวลา ๑๗.๓๐

ที่ กค ๐๔๑๐.๒/๔๔๔

กรมอุทยานแห่งชาติฯ สำนักงานอุทยานแห่งชาติฯ
เลขที่รับ..... ๗๙๘๗๔
วันที่..... ๑๙ ส. ต.ค. ๒๕๖๑
เวลา..... ๑๗.๓๐ น.

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน
เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ส่วนการคลัง
เลขที่รับ..... ๑๖๔๐๕
วันที่รับ..... ๑๙ ส. ต.ค. ๒๕๖๑
เวลา..... ๑๓.๕๙ น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน
จำนวน ๑๕ หน้า

ด้วยประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้
จากรายการแลกเปลี่ยน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบka ฉบับประกาศและงานที่ไว้เป็น เล่ม ๓๕ ตอนพิเศษ ๒๕๓๙
วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ แล้ว

กรมบัญชีกลาง จึงขอส่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙
เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย มาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ
และถือปฏิบัติต่อไป อนึ่ง สามารถดาวน์โหลดประกาศฉบับดังกล่าวได้ที่เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง
www.cgd.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ส. สำนักบริหารงานคลัง

๑๙ ส. ต.ค. ๒๕๖๑

(นางสาวสุกัญญา จันทร์วนะ)
เจ้าพนักงานธุรการสำนักงาน

ส. ส่วนการคลัง

นาย -

(นางสมสุข ล้มฤทธิ์)
เจ้าพนักงานธุรการสำนักงาน
สำนักบริหารงานคลัง

๑๙ ส. ต.ค. ๒๕๖๑

ทราบ
แจ้งทุกฝ่าย/กลุ่ม เพื่อทราบ), ผู้ยกร้องทั้งหมด

Co

กองบัญชีภาครัฐ
กลุ่มงานมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๔๖
โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๔

(นางสาวณัช บัวแก้ว)
ผู้อำนวยการส่วนการคลัง
๑๙ ส. ต.ค. ๒๕๖๑

สำเนาถูกต้อง

SD

(นางสาวอัจฉรา จำปาทอง)
เจ้าพนักงานธุรการสำนักงาน

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน

ด้วยพระราชนูญติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่งและสอง บัญญัติให้กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มิใช่รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนถือปฏิบัติในการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน แบบท้ายประกาศนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่มิใช่รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน ที่แบบท้ายประกาศนี้

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน ภายในระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

อภิสก์ ตันติวงศ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอัจฉรา จำปาหน่อง)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙
เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอัจฉรา จำปาทอง)
ผู้อำนวยการกองบัญชีภาครัฐ
กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลัง
กรมบัญชีกลาง
กองบัญชีภาครัฐ

กันยายน ๒๕๖๑

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากการแลกเปลี่ยน

คำແດลงການ

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากการแลกเปลี่ยน พ.ศ. ๒๕๔๔ (IPSAS 9 : Revenue from Exchange Transactions (July 2001)) ซึ่งเป็นการจัดทำของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ และมีการปรับปรุงใน พ.ศ. ๒๕๕๘ (Improvements to IPSASs – 2015) โดยมีข้อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙ สรุปไว้ตอนท้ายมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอัจฉรา จำปาทอง)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

สารบัญ

ย่อหน้าที่

วัตถุประสงค์

ขอบเขต.....	๑-๙
คำนิยาม.....	๙
รายได้.....	๑๐-๑๑
การวัดมูลค่าของรายได้.....	๑๒-๑๕
การระบุรายการ.....	๑๖
การให้บริการ.....	๑๗-๒๕
การขายสินค้า.....	๒๖-๓๐
ดอกเบี้ย ค่าเสื่อม และเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน.....	๓๑-๓๖
การเปิดเผยข้อมูล.....	๓๗-๓๘
วันถือปฏิบัติ.....	๓๙

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอัจฉรา จำปาหอย)
เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ ๑ ถึง ๓๙ ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และต้องอ่านโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ในการนี้ที่ไม่ได้ให้แนวปฏิบัติในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้หน่วยงานถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓ เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอัจฉรา จำปาทอง)
เจ้าพนักงานธุรการสำเนาญงาน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

วัตถุประสงค์

กรอบแนวคิดสำหรับการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศให้คำนิยามไว้ว่า รายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชี ในรูปกระแสเงินสดเข้า หรือการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน ซึ่งส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไม่ว่ามีเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ บางรายการที่เป็นรายการเฉพาะเจาะจง ซึ่งมีการรับรู้เป็นรายได้ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ อยู่นอกขอบเขตการถือปฏิบัติตามมาตรฐาน การบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ตัวอย่างเช่น กำไรที่เกิดขึ้นจากการจำหน่ายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ กำหนดไว้ โดยเฉพาะตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และไม่ว่าอยู่ใน มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับรายได้ ซึ่งเกิดจากการรายการแลกเปลี่ยนและเหตุการณ์ที่เกิดการแลกเปลี่ยน

ประเด็นหลักทางการบัญชีสำหรับรายได้ คือ การกำหนดว่า เมื่อใดหน่วยงานต้องรับรู้รายการเป็นรายได้ รายได้ต้องรับรู้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการจะให้ผลเข้าสู่หน่วยงาน และสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของการตั้งกล่าวไว้ได้อย่างน่าเชื่อถือ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ระบุถึงสถานการณ์ที่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายได้ดังกล่าวและทำให้เกิดการรับรู้รายได้ รวมทั้งให้แนวทางในการปฏิบัติสำหรับการพิจารณาเกณฑ์แต่ละข้อ

ขอบเขต

๑. หน่วยงานของรัฐที่จัดทำและนำเสนอรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ในการบันทึกบัญชีสำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจากการรายการแลกเปลี่ยนและเหตุการณ์ที่มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนต่อไปนี้
  - (ก) การให้บริการ
  - (ข) การขายสินค้า
  - (ค) การให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของหน่วยงานซึ่งก่อให้เกิดรายได้ในรูปของดอกเบี้ย ค่าสินทรัพย์ และเงินปันผล หรือประโยชน์อื่นใดที่ลักษณะคล้ายกัน
๒. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงรายได้ที่เกิดขึ้นจากการรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน
๓. หน่วยงานของรัฐอาจได้รับรายได้จากการรายการแลกเปลี่ยนหรือรายการไม่แลกเปลี่ยน ซึ่งรายการแลกเปลี่ยนเป็นรายการที่หน่วยงานได้รับสินทรัพย์ หรือบริการ หรือการระงับไปของหนี้สิน และให้สิ่งที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันโดยตรง (ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสินค้า บริการ หรือการใช้สินทรัพย์) กับอีกฝ่ายหนึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนกัน ตัวอย่างของรายการแลกเปลี่ยน ได้แก่
  - (ก) การซื้อหรือการขายสินค้าหรือบริการ หรือ
  - (ข) การให้เช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในอัตราตลาด
๔. ในการพิจารณาแยกความแตกต่างระหว่างรายได้จากการรายการแลกเปลี่ยนและรายได้จากการรายได้แลกเปลี่ยน คำมีการพิจารณาถึงเนื้อหาสาระมากกว่ารูปแบบของรายการ ตัวอย่างของรายการไม่แลกเปลี่ยน สำเนาถูกต้อง

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ได้แก่ รายได้จากการใช้อำนาจอธิปไตย (เช่น ภาษีทางตรงและทางอ้อม อากรต่าง ๆ และค่าปรับ) เงินอุดหนุน และเงินบริจาค

๕. ตามปกติ การให้บริการ หมายถึง การที่หน่วยงานได้ปฏิบัติงานตามที่ตกลงไว้ในสัญญาตลอดช่วงเวลา ที่ตกลงกัน ซึ่งอาจเป็นการให้บริการเพียงช่วงเวลาเดียวหรือหลายช่วงเวลา ตัวอย่างของการให้บริการ โดยที่หน่วยงานของรัฐที่ตามปกติจะได้รับรายได้เป็นการแลกเปลี่ยนอาจรวมถึงการจัดหาที่อยู่อาศัย การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการทางพิเศษ และการจัดการโอนเงิน สัญญา การให้บริการบางรายการเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานก่อสร้างตามสัญญา มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ไม่ครอบคลุมถึงรายได้ซึ่งเกิดจากสัญญาการให้บริการดังกล่าว เช่น การให้บริการด้านการจัดการ หรืองานด้านสถาปัตยกรรม เนื่องจากรายได้จากการให้บริการดังกล่าวจะมีวิธีปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๑ เรื่อง สัญญา ก่อสร้าง (เมื่อมีการประกาศใช้)
๖. สินค้า หมายความรวมถึง สินค้าที่หน่วยงานผลิตเพื่อขาย เช่น การผลิตสิ่งพิมพ์ และสินค้าที่ซื้อมา เพื่อขายต่อ เช่น ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นที่หน่วยงานถือครองไว้เพื่อขายต่อ
๗. การให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของหน่วยงานก่อให้เกิดรายได้ในรูปของ
- (ก) ดอกเบี้ย ซึ่งเป็นค่าตอบแทนอันเกิดจากการให้ผู้อื่นใช้เงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด หรือจำนวนเงิน ที่เป็นหนี้แก่หน่วยงาน
- (ข) ค่าสิทธิ ซึ่งเป็นค่าตอบแทนจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ที่มีอายุการให้ประโยชน์ระยะยาว ของหน่วยงาน ตัวอย่าง เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- (ค) เงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งเป็นส่วนแบ่งจากรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม ที่ผู้ถือเงินลงทุนในตราสารทุนจะได้รับตามสัดส่วนของเงินลงทุนในประเภทที่ถือ
๘. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงรายได้ที่เกิดจาก
- (ก) สัญญาเช่า (มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๓ เรื่อง สัญญาเช่า)
- (ข) เงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งเกิดจากเงินลงทุนที่บันทึกบัญชีตามวิธีส่วนได้เสีย (มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๓๖ เรื่อง เงินลงทุนในหน่วยงานร่วมและการร่วมค้า (เมื่อมีการประกาศใช้))
- (ค) กำไรจากการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ซึ่งได้กล่าวไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๗ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์)
- (ง) สัญญาประกันภัยที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสัญญา ประกันภัย
- (จ) การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าบัญชีธรรมหรือการจำหน่ายสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน (มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒๙ เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้))
- (ฉ) การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
- (ช) การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกและการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าบัญชีธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพที่เกี่ยวข้อง กับกิจกรรมทางการเกษตร (มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง เกษตรกรรม (เมื่อมีการดำเนินการต่อไปประกาศใช้)))

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

- (ช) การรับรู้ผลผลิตทางการเกษตรเมื่อเริ่มแรก (คุณมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง เกษตรกรรม (เมื่อมีการประกาศใช้)) และ
(ณ) การขุดสินแร่

คำนิยาม

๙. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

รายการแลกเปลี่ยน	หมายถึง รายการที่หน่วยงานหนึ่งได้รับสินทรัพย์ หรือบริการ หรือการระจับไปของหนี้สิน และให้สิ่งตอบแทน ที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันโดยตรง (ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินสด สินค้า บริการ หรือการใช้งาน ของสินทรัพย์) กับหน่วยงานอื่นหรือบุคคลอื่น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน
มูลค่าดุลติธรรม	หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยน สินทรัพย์กัน หรือจำนวนเงินที่จ่ายชำระหนี้สิน ในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเดียวใจ ในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน
รายการไม่แลกเปลี่ยน	รายการใด ๆ ที่ไม่ใช้รายการแลกเปลี่ยน เมื่อเกิดรายการไม่แลกเปลี่ยน หน่วยงานอาจได้รับ สิ่งที่มีมูลค่าจากหน่วยงานอื่นหรือบุคคลอื่น โดยไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าใกล้เคียงกัน โดยตรงกับหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน หรือหน่วยงานให้สิ่งที่มีมูลค่ากับหน่วยงานอื่น โดยไม่ได้รับสิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าที่ใกล้เคียงกัน โดยตรงเป็นการแลกเปลี่ยน

สำเนาอยู่ท้อง

(นางสาวอัจฉรา จำปาทอง)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

คำศัพท์ที่นิยามในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ และนำมาใช้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ มีความหมายเดียวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับดังกล่าวนั้น และคำศัพท์ทั้งหมดรวมไว้อยู่ในชุดคำศัพท์บัญชีภาครัฐ (เมื่อมีการประกาศใช้)

รายได้

๑๐. รายได้ หมายความรวมถึง เผาะกระแสร็บของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการ (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) ที่หน่วยงานได้รับหรือพึงได้รับเพื่อตนเองเท่านั้น จำนวนเงินที่หน่วยงานจัดเก็บ รายได้ให้แก่รัฐบาลหรือนหน่วยงานของรัฐอื่นหรือบุคคลที่สาม เช่น การรับชำระค่าโทรศัพท์และค่าไฟฟ้า โดยที่ทำการไปรษณีย์แทนหน่วยงานผู้ให้บริการดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นกระแสไหลเข้าของประโยชน์ เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่หน่วยงานจะได้รับ และไม่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

หรือการลดลงในหนี้สิน ดังนั้นจึงไม่ถือเป็นรายได้ ในทำนองเดียวกัน กรณีของตัวแทน กระแสรับของประจำชน์เชิงเศรษฐกิจ หรือศักยภาพในการให้บริการ (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) รวมถึงจำนวนเงินที่ตัวแทนเรียกเก็บแทนตัวการ ซึ่งไม่ได้ทำให้สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนของตัวแทนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ดังนั้น จำนวนที่เรียกเก็บแทนตัวการจึงไม่ถือเป็นรายได้ เนื่องจากจำนวนค่านายหน้าเท่านั้นที่ถือเป็นรายได้หรือเพิ่มรับสำหรับการจัดเก็บหรือการจัดการกระแสรับดังกล่าว

๑๑. กระแสรับจากการจัดหาเงิน โดยเฉพาะจากการกู้ยืมเงิน ไม่เข้าข่ายนิยามของรายได้ เพราะ
(ก) ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนที่มีผลให้สินทรัพย์เท่ากับหนี้สิน และ
(ข) ไม่มีผลผลกระทบต่อสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ซึ่งกระแสรับจากการจัดหาเงินจะถูกนำไปเพิ่มยอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน

การวัดมูลค่าของรายได้

๑๒. หน่วยงานต้องวัดมูลค่าของรายได้โดยใช้มูลค่ามุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือพึงได้รับ
๑๓. ตามปกติ หน่วยงานกำหนดจำนวนรายได้ตามที่หน่วยงานตกลงกับผู้ซื้อหรือผู้ให้สินทรัพย์หรือบริการ ซึ่งจำนวนรายได้ดังกล่าวคือมูลค่ามุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือพึงได้รับสุทธิจากจำนวนส่วนลด การค่าและส่วนลดตามปริมาณซึ่งที่หน่วยงานให้แก่ผู้ซื้อหรือผู้ให้สินทรัพย์หรือบริการ
๑๔. โดยส่วนใหญ่สิ่งตอบแทนที่หน่วยงานได้รับจะอยู่ในรูปของเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด และจำนวนรายได้ คือ จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่หน่วยงานได้รับหรือพึงได้รับ อย่างไรก็ตาม หากมีการขยายระยะเวลาการรับเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดออกไป มูลค่ามุติธรรมของสิ่งตอบแทนอาจมีมูลค่าน้อยกว่าจำนวนเงินสดที่ได้รับหรือพึงได้รับที่ระบุไว้ ด้วยอย่างเช่น หน่วยงานอาจให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อโดยไม่คิดดอกเบี้ย หรือยอมรับตัวเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาดจากผู้ซื้อเป็นสิ่งตอบแทนจากการขายสินค้า หากโดยนัยแล้วรายการ ดังกล่าวมีผลเป็นการให้สินเชื่อ มูลค่ามุติธรรมของสิ่งตอบแทนต้องกำหนดโดยนำจำนวนทั้งสิ้น ที่จะได้รับในอนาคต คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดขึ้น ซึ่งต้องเป็นอัตราได้อัตราหนึ่งที่กำหนด ได้ชัดเจนกว่าระหว่างอัตราดังต่อไปนี้
(ก) อัตราดอกเบี้ยที่ระบุในตราสารการเงินที่คล้ายคลึงกันซึ่งผู้ออกตราสารมีอันดับความน่าเชื่อถือ ใกล้เคียงกัน หรือ
(ข) อัตราดอกเบี้ยที่ใช้คิดลดจำนวนเงินที่ระบุในตราสารการเงินที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันเท่ากับราคาเงินสด ในปัจจุบันของสินค้าหรือบริการ
- ผลต่างระหว่างมูลค่ามุติธรรมกับจำนวนเงินที่ระบุไว้ของสิ่งตอบแทนต้องรับรู้เป็นรายได้ดอกเบี้ย ตามที่กำหนดไว้ในยื่อหน้าที่ ๓๑ และ ๓๒
๑๕. เมื่อหน่วยงานแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะและมูลค่าใกล้เคียงกัน หน่วยงานต้องไม่ถือว่า การแลกเปลี่ยนนั้นก่อให้เกิดรายได้ กรณีดังกล่าวมักเกิดขึ้นกับสินค้าโภภณฑ์ เช่น นมสด หรือน้ำมัน ซึ่งผู้ผลิตแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละท้องถิ่น ให้ทันเวลา เมื่อหน่วยงานแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะไม่เหมือนกัน หน่วยงานต้องถือว่า การแลกเปลี่ยนนั้นก่อให้เกิดรายได้ หน่วยงานต้องวัดมูลค่าของรายได้ดังกล่าว โดยใช้มูลค่ามุติธรรม สำเนาถูกต้อง

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ของสินค้าหรือบริการที่ได้รับ ปรับปรุงด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่มีการโอนระหว่างกัน หากมูลค่าอยู่ต่ำกว่าจำนวนเงินสดที่มีการโอนระหว่างกัน ทางบัญชีจะต้องหักลดจำนวนเงินสดที่มีการโอนระหว่างกัน ให้เหลือเพียงจำนวนเงินสดที่มีการโอนระหว่างกัน

การระบุรายการ

๑๖. ตามปกติ เกณฑ์การรับรู้รายได้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับรายการแต่ละรายการแยกกัน แต่ในบางสถานการณ์หน่วยงานอาจจำเป็นต้องนำเกณฑ์การรับรู้รายได้มาปฏิบัติกับส่วนประกอบแต่ละส่วนที่ระบุแยกได้ของรายการเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาของรายการนั้น ตัวอย่างเช่น หากหน่วยงานได้รวมค่าบริการหลังการขายที่สามารถระบุจำนวนไว้ในราคากายของสินค้า หน่วยงานต้องบันทึกค่าบริการดังกล่าว เป็นรายได้จากการตัดบัญชี และทยอยรับรู้เป็นรายได้ตลอดระยะเวลาที่ให้บริการนั้น ในทางกลับกันหน่วยงานต้องนำเกณฑ์การรับรู้รายได้มาใช้ปฏิบัติกับรายการมากกว่าหนึ่งรายการร่วมกัน เมื่อรายการเหล่านั้นสัมพันธ์กันจนทำให้ไม่สามารถแยกเข้าใจถึงผลกระทบทางการเงินของรายการได้รายการหนึ่งได้ โดยไม่อ้างอิงถึงรายการอื่นทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ให้เห็นภาพรวม ตัวอย่างเช่น หน่วยงานอาจขายสินค้าและขณะเดียวกันได้ทำสัญญาแยกต่างหาก ที่จะซื้อคืนสินค้าดังกล่าวในภายหลัง ซึ่งเป็นการหักล้างผลกระทบที่เกิดจากเนื้อหาของรายการ หากหน่วยงานแยกบันทึกรายการโดยไม่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของส่วนประกอบของรายการทั้งสอง จะทำให้เนื้อหาของรายการไม่สมบูรณ์ ดังนั้น หน่วยงานต้องบันทึกรายการทั้งสองรวมกันเป็นรายการเดียว

การให้บริการ

๑๗. เมื่อผลของการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานต้องรับรู้รายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเป็นรายได้ตามขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันที่ในรายงาน ผลของการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือ เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้
- (ก) หน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
- (ข) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น
- (ค) หน่วยงานสามารถวัดขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันที่ในรายงานได้อย่างน่าเชื่อถือ
- (ง) หน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้ว และต้นทุนที่จะเกิดขึ้นเพื่อทำให้รายการนั้นเสร็จสมบูรณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

๑๘. การรับรู้รายได้ตามขั้นความสำเร็จของรายการ เรียกว่า วิธีอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จตามวิธีนี้ หน่วยงานต้องรับรู้รายได้ในงวดบัญชีที่มีการให้บริการ ตัวอย่างเช่น หน่วยงานที่ให้บริการประเมินราคากทรัพย์สิน จะรับรู้รายได้ตามความสำเร็จของการประเมินมูลค่าทรัพย์สินแต่ละรายการ การรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ดังกล่าวให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับขอบเขตของบริการที่ให้และผลการปฏิบัติงานระหว่างงวด มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๑ เรื่อง สัญญาภาระสร้าง (เมื่อมีการประกาศใช้) ได้กำหนดให้มีการรับรู้รายได้ตามเกณฑ์นี้ด้วย ข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ สำเนาถูกต้อง

DR

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ฉบับดังกล่าวสามารถใช้ปฏิบัติกับการรับรู้รายได้สำหรับการให้บริการและการรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับรายได้นั้น

๑๙. หน่วยงานจะรับรู้รายได้ ได้ต่อเมื่อ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จะเรียกเก็บได้และได้รับรู้เป็นรายได้แล้ว จำนวนเงินที่หน่วยงานไม่สามารถเรียกเก็บได้หรือจำนวนเงินที่จะได้รับคืนที่ไม่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ออกต่อไป ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายแทนที่จะนำไปปรับปรุงกับจำนวนรายได้ที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก
๒๐. โดยทั่วไป หน่วยงานจะสามารถประมาณการได้อย่างน่าเชื่อถือ หลังจากที่ได้ตกลงกับคู่สัญญาในทุกข้อต่อไปนี้
(ก) สิทธิตามกฎหมายของแต่ละฝ่ายซึ่งเกี่ยวกับการให้บริการหรือการรับบริการ
(ข) สิ่งตอบแทนที่จะแลกเปลี่ยนกัน
(ค) ลักษณะและเงื่อนไขในการชำระเงิน
- โดยทั่วไป หน่วยงานต้องมีระบบการจัดทำรายงานและบประมาณทางการเงินที่ดี เพื่อใช้ภายในหน่วยงาน และหน่วยงานต้องทบทวนประมาณการรายได้ตลอดระยะเวลาที่ให้บริการและแก้ไขประมาณการดังกล่าวเมื่อจำเป็น การแก้ไขประมาณการนั้นไม่ถือเป็นการแสดงว่าหน่วยงานไม่สามารถประมาณผลของการได้อย่างน่าเชื่อถือ
๒๑. หน่วยงานอาจกำหนดขั้นความสำเร็จของการได้หхватวิธี หน่วยงานต้องเลือกใช้วิธีที่สามารถวัดระดับของบริการที่แล้วเสร็จได้อย่างน่าเชื่อถือตามลักษณะของรายการ ซึ่งอาจรวมถึง^{ก)}
(ก) การสำรวจงานที่ได้ทำแล้ว
(ข) อัตราส่วนของบริการที่ให้จนถึงปัจจุบันเทียบกับบริการทั้งสิ้นที่ต้องให้ หรือ
(ค) สัดส่วนของต้นทุนที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบันกับประมาณการต้นทุนทั้งสิ้น ต้นทุนที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบันให้รวมเฉพาะต้นทุนของบริการที่ให้แล้วจนถึงปัจจุบัน ส่วนประมาณการต้นทุนทั้งสิ้นให้รวมต้นทุนของบริการทั้งที่ให้แล้วและที่จะให้ในอนาคต
- ตามปกติเงินจ่ายล่วงหน้าหรือเงินรับล่วงหน้าจากลูกค้าจะไม่ได้สะท้อนถึงระดับของบริการที่ให้ไปแล้ว
๒๒. ในทางปฏิบัติ หากการให้บริการต้องประกอบด้วยการดำเนินการหลายอย่างในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ซึ่งกำหนดจำนวนรายการที่แน่นอนไม่ได้ หน่วยงานต้องรับรู้รายได้ด้วยวิธีสัดส่วนต่อตัวช่วงเวลาดังกล่าว เว้นแต่จะมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานสามารถใช้วิธีอื่นที่เหมาะสมกว่าในการแสดงขั้นความสำเร็จของบริการที่ให้ หากการให้บริการนั้นประกอบด้วยการบริการหลัก ซึ่งมีความสำคัญกว่าการบริการอื่น ๆ หน่วยงานต้องไม่รับรู้รายได้จนกระทั่งการให้บริการหลักนั้นได้ดำเนินการแล้ว
๒๓. หากหน่วยงานไม่สามารถประมาณผลของการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานต้องรับรู้รายได้ไม่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่รับรู้ไปแล้วซึ่งคาดว่าจะได้รับคืน
๒๔. ตามปกติ หน่วยงานอาจไม่สามารถประมาณผลของการได้อย่างน่าเชื่อถือในระยะเริ่มแรก ที่เกิดรายการ อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานคาดว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการนั้นคืน หน่วยงานจะสามารถรับรู้รายได้ได้ไม่เกินจำนวนต้นทุนที่เกิดขึ้นที่คาดว่าสำเนาถูกต้อง

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

จะได้รับคืน หน่วยงานต้องไม่รับรู้รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายหากไม่สามารถประมาณผลของรายการได้อย่างน่าเชื่อถือ

๒๕. หน่วยงานต้องรับรู้ต้นทุนที่เกิดขึ้นเป็นค่าใช้จ่ายโดยไม่รับรู้รายได้ที่เกี่ยวข้อง หากหน่วยงานไม่สามารถประมาณผลของรายการได้อย่างน่าเชื่อถือและคาดว่าจะไม่ได้รับคืนต้นทุนที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อหน่วยงานสามารถประมาณผลของรายการได้อย่างน่าเชื่อถือ เนื่องจากความไม่แน่นอนได้หมดไป หน่วยงานสามารถรับรู้รายได้ตามย่อหน้าที่ ๑๗ แทนการรับรู้รายได้ตามย่อหน้าที่ ๒๓

การขายสินค้า

๒๖. หน่วยงานต้องรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้
(ก) หน่วยงานได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว
(ข) หน่วยงานไม่เกี่ยวข้องในการบริหารสินค้าอย่างต่อเนื่องในระดับที่เจ้าของพึงกระทำ หรือไม่ได้ควบคุมสินค้าที่ขายไปแล้วทั้งทางตรงและทางอ้อม
(ค) หน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
(ง) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น
(จ) หน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ
๒๗. หน่วยงานต้องคำนึงถึงสถานการณ์แวดล้อมของรายการในการพิจารณาว่าเมื่อใดหน่วยงานได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อ โดยทั่วไปการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานโอนกรรมสิทธิ์หรือโอนการครอบครองสินค้าให้กับผู้ซื้อ กรณีมีภาระเกิดขึ้นกับการขาย แต่ในบางกรณี การโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของสามารถเกิดขึ้น ณ เวลาที่ต่างจากเวลาในการโอนกรรมสิทธิ์หรือโอนการครอบครองสินค้าให้กับผู้ซื้อ
๒๘. หน่วยงานจะไม่รับรู้รายได้หากหน่วยงานยังคงความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าดังนั้น รายการที่เกิดขึ้นไม่ถือว่าเป็นการขาย หน่วยงานอาจคงไว้ซึ่งความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของได้ในหลายลักษณะ ตัวอย่างเช่น
(ก) เมื่อหน่วยงานยังมีภาระผูกพันต่อผลงานที่ไม่เป็นที่พอใจของผู้ซื้อซึ่งหน่วยงานต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการรับประกันปกติ
(ข) เมื่อรายได้จากการขายสินค้าของหน่วยงานขึ้นอยู่กับรายได้ที่ผู้ซื้อได้รับจากการขายสินค้านั้น (ตัวอย่างเช่น เมื่อสำนักพิมพ์ของรัฐจัดจำหน่ายวัสดุทางการศึกษาให้แก่โรงเรียนตามหลักการขายสินค้าโดยมีสัญญาซื้อคืน)
(ค) เมื่อสินค้าที่ส่งไปมีเงื่อนไขในการติดตั้งและการติดตั้งนั้นเป็นส่วนสำคัญของสัญญา ซึ่งหน่วยงานยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ และ
(ง) เมื่อผู้ซื้อมีสิทธิที่จะบอกเลิกการซื้อตามเหตุผลที่ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย และหน่วยงานไม่สามารถประมาณความน่าจะเป็นที่ผู้ซื้อจะคืนสินค้านั้นได้

สำเนาถูกต้อง

๕/๒

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

๒๙. หากหน่วยงานยังคงความเสี่ยงที่ไม่เป็นนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้า รายการที่เกิดขึ้นถือว่า เป็นการขาย และให้หน่วยงานรับรู้รายได้ ตัวอย่างเช่น ผู้ขายอาจคงกรรมสิทธิ์ในสินค้าไว้เพียง เพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บเงินเมื่อครบกำหนด ในกรณีดังกล่าว รายการนั้นถือเป็นการขาย และหน่วยงานต้องรับรู้เป็นรายได้หากหน่วยงานได้อ่อนหักความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญ ของความเป็นเจ้าของสินค้าไปแล้ว อีกตัวอย่างหนึ่งของกรณีที่หน่วยงานขายสินค้ายังคงความเสี่ยง ที่ไม่เป็นนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้า คือการขายโดยตกลงที่จะคืนเงินให้หากลูกค้าไม่พอใจ ในสินค้า ในกรณีดังกล่าว หน่วยงานสามารถรับรู้รายได้ ณ เวลาที่เกิดการขายหากหน่วยงานสามารถ ประมาณการรับคืนสินค้าในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ พร้อมกับรับรู้หนี้สินที่จะเกิดจากการรับคืน โดยประเมินจากประสบการณ์อดีตและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๓๐. หน่วยงานจะรับรู้รายได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ หรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น ในบางกรณี ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการอาจไม่เกิดขึ้นจนกระทั่งหน่วยงานได้รับ สิ่งตอบแทนจากการขายแล้ว หรือจนกระทั่งความไม่แน่นอนได้หมดไป ตัวอย่างเช่น รายได้อาจขึ้นอยู่กับ ความสามารถของอีกหน่วยงานหนึ่งที่จะจัดหาสินค้าให้ได้ตามสัญญาที่กำหนดไว้ และหากเกิด ข้อสงสัยใด ๆ เกี่ยวกับความสามารถดังกล่าว การรับรู้รายการอาจเลื่อนออกไปจนกว่าจะมีการ ดำเนินการตามสัญญาดังกล่าวเรียบร้อย เมื่อมีการส่งมอบสินค้าแล้วถือว่าความไม่แน่นอนดังกล่าว ได้หมดไปและให้รับรู้รายได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จะเรียก เก็บได้ของจำนวนที่ได้รับรู้เป็นรายได้แล้ว จำนวนเงินที่หน่วยงานไม่สามารถเรียกเก็บได้หรือจำนวนเงิน ที่จะได้รับคืนที่ไม่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่อีกต่อไป ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายแทนที่จะนำไป ปรับปรุงกับจำนวนรายได้ที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก

ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน

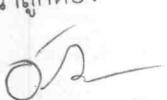
๓๑. หน่วยงานต้องรับรู้รายได้ในรูปดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใด ที่มีลักษณะคล้ายกัน ที่เกิดจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของหน่วยงานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในย่อหน้าที่ ๓๒ เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้
- (ก) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพ ใน การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น และ
- (ข) หน่วยงานสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
๓๒. ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน ต้องรับรู้ตามเกณฑ์ การบันทึกบัญชีดังต่อไปนี้
- (ก) ดอกเบี้ยต้องรับรู้ตามสัดส่วนของระยะเวลาของอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์
- (ข) ค่าสิทธิต้องรับรู้เมื่อเกิดขึ้นซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง
- (ค) เงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันต้องรับรู้เมื่อผู้ถือหุ้นหรือหน่วยงาน มีสิทธิได้รับเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน

สำเนาถูกต้อง

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

๓๓. อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ คือ อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคิดลดกระแสเงินสดรับที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตตลอดอายุของสินทรัพย์เพื่อให้มูลค่าเทียบเท่ามูลค่าตามบัญชีเริ่มแรกของสินทรัพย์นั้น รายได้ดอกเบี้ยรวมถึงมูลค่าการตัดจำหน่ายของส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่า หรือผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีเริ่มแรกของตราสารหนี้กับมูลค่าเมื่อครบกำหนดໄposted
๓๔. หากหน่วยงานซื้อเงินลงทุนที่ระบุอัตราดอกเบี้ยโดยมีดอกเบี้ยคงค้างที่เกิดขึ้นก่อนการซื้อหน่วยงานต้องปันส่วนดอกเบี้ยที่ได้รับในเวลาต่อมาระหว่างดอกเบี้ยรับที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา ก่อนการซื้อและหลังการซื้อ เพื่อรับรู้เป็นรายได้เฉพาะส่วนที่เกิดขึ้นหลังการซื้อ หากมีการประกาศจ่ายเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันของหลักทรัพย์ตราสารทุน จากรายอุดรัฐได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมก่อนการซื้อ เงินปันผลจ่ายหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันเหล่านั้นต้องนำไปหักออกจากราคานุของหลักทรัพย์ หากเป็นเรื่องยากในการปันส่วนถ้าไม่ใช้วิธีแบ่งโดยไม่มีหลักเกณฑ์ ให้หน่วยงานรับรู้เงินปันผลหรือประโยชน์อื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันเป็นรายได้ ยกเว้นเงินปันผลหรือประโยชน์อื่นที่มีลักษณะคล้ายกันนั้น จะเป็นส่วนหนึ่งของราคานุของตราสารทุนที่คาดว่าจะได้รับคืนโดยชัดเจน
๓๕. หากหน่วยงานต้องใช้หลักเกณฑ์คงค้างในการบันทึกค่าสิทธิตามข้อตกลงที่เกี่ยวข้องและใช้เกณฑ์ ดังกล่าวอย่างสมำเสมอ เช่น ค่าภาคหลวงปีต่อเรียม เว้นแต่เนื่องจากตามข้อตกลงจะแสดงให้เห็นว่าการรับรู้รายได้จะเหมาะสมยิ่งขึ้นหากใช้เกณฑ์อื่นที่มีระบบและสมเหตุสมผล
๓๖. หากหน่วยงานจะรับรู้รายได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หากหน่วยงานจะได้รับประโยชน์ เชิงเศรษฐกิจ หรือศักยภาพในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จะเรียกเก็บได้แล้วได้รับรู้เป็นรายได้แล้ว จำนวนเงินที่หากหน่วยงานไม่สามารถเรียกเก็บได้ หรือจำนวนเงินที่จะได้รับคืนที่ไม่มีความเป็นไปได้ ค่อนข้างแน่นอนต่อไป ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายและต้องไม่นำไปปรับปรุงกับจำนวนรายได้ที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก

การเปิดเผยข้อมูล

๓๗. หากหน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้
- (ก) นโยบายการบัญชีที่หากหน่วยงานใช้ในการรับรู้รายได้ ซึ่งรวมถึงวิธีกำหนดขั้นความสำเร็จ ของรายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ
- (ข) จำนวนรายได้แต่ละประเภทที่มีนัยสำคัญที่รับรู้ระหว่างงวดซึ่งรวมถึงรายการต่อไปนี้
- การให้บริการ
  - การขายสินค้า
  - ดอกเบี้ย
  - ค่าสิทธิ
- (ค) จำนวนรายได้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการซึ่งรวมอยู่ในรายได้แต่ละประเภทที่มีนัยสำคัญ
- (นางสาวอัจฉรา จำปาทอง)
เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเอกสารประจำหน่วยงาน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

๓๔. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นแสดงรวมไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๙ เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (เมื่อมีการประกาศใช้) ข้อมูลดังกล่าวอาจมาจากรายการ เช่น ค่ารับประกันสินค้า ค่าเชดเชยความเสียหาย ค่าปรับ หรือผลขาดทุนอื่นที่อาจเกิดขึ้น

วันถือปฏิบัติ

๓๕. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป ทั้งนี้ สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ หากหน่วยงานนำมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไปถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ หน่วยงานต้องปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย

สำเนาถูกต้อง

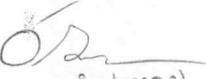
(นางสาวอัจฉรา จำปาทอง)
เจ้าหน้าที่เลขานุการสำนักนายกรัฐมนตรี

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ข้อเปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน (IPSAS 9 (2017)) มีข้อแตกต่างที่สำคัญ ดังนี้

๑. มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้มีการตัดเนื้อหาของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน ดังนี้
  - ๑.๑ การกล่าวถึงการแก้ไขเนื้อหาของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศฉบับดังกล่าว ที่เป็นผลมาจากการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศฉบับอื่น ตามย่อหน้าที่ 41A - 41C และ 42
  - ๑.๒ วันถือปฏิบัติในย่อหน้าที่ ๓๙ ขอตัดข้อความเดิมตามย่อหน้าที่ 41 ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศฉบับดังกล่าวออกทั้งหมด และเพิ่มข้อความใหม่ให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอจิรา จำปาทอง)
เจ้าพนักงานธุรการสำนักงาน